Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►**B**

KOMISJONI OTSUS,

19. märts 2002,

millega nähakse ette haigusjuhtude määratlused ühenduse võrgustiku teavitamiseks nakkushaigustest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusele 2119/98/EÜ

(teatavaks tehtud numbri K(2002) 1043 all)

(2002/253/EÜ)

(EÜT L 86, 3.4.2002, lk 44)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►**M1**	Komisjoni otsus 2003/534/EÜ, 17. juuli 2003	L 184	35	23.7.2003
►**M2**	Komisjoni otsus 2008/426/EÜ, 28. aprill 2008	L 159	46	18.6.2008
►**M3**	Komisjoni otsus 2009/363/EÜ, 30. aprill 2009	L 110	58	1.5.2009

▼B

KOMISJONI OTSUS,

19. märts 2002,

millega nähakse ette haigusjuhtude määratlused ühenduse võrgustiku teavitamiseks nakkushaigustest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusele 2119/98/EÜ

(teatavaks tehtud numbri K(2002) 1043 all)

(2002/253/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 1998. aasta otsust 2119/98/EÜ, millega moodustatakse ühenduses epidemioloogilise seire ja nakkushaiguste tõrje võrgustik, ([1]) eriti selle artikli 3 punkti c,

ning arvestades järgmist:

(1) Liikmesriigid peaksid edastama teavet nakkushaiguste tagajärjel ilmnenud terviseohtude epidemioloogilise arengu ja tekkimise kohta, kasutades ühenduse võrgustikku võrdlusi võimaldaval viisil eesmärgiga rakendada ennetus- ja tõrjemeetmeid ühenduse ja siseriiklikul tasandil.

(2) Nimetatud teabe võrreldavuse eeltingimuseks on kehtestada haigusjuhtude ühtsed määratlused isegi siis, kui konkreetsete haiguste seirevõrgustikke veel loodud ei ole. Niipea kui otsus jõustub, tuleks kõnesolevaid haigusjuhtude määratlusi kasutada ühenduse võrgustiku teavitamiseks ning need peaksid vastama isikuandmete kaitset käsitlevatele määrustele.

(3) Võrdluspõhist teavitamist võimaldavad haigusjuhtude määratlused peaksid olema astmelise ülesehitusega, mis lubavad liikmesriikide struktuuridel ja/või asutustel paindlikult edastada haiguste ja konkreetsete terviseprobleemide alast teavet. Eriti hõlbustavad nimetatud haigusjuhtude määratlused teavitamist komisjoni otsuses 2000/96/EÜ ([2]) loetletud haigustest.

(4) Haigusjuhtude määratlused peaksid olema koostatud nii, et need võimaldavad kõigil liikmesriikidel neil olemasolevate süsteemide andmeid kasutades osaleda teavitamises võimalikult suurel määral. Haigusjuhtude määratlused peaksid arvesse võtma teabe kogumise erinevatele eesmärkidele vastavaid tundlikkuse ja spetsiifilisuse erinevaid tasemeid ja olema kergesti muudetavad.

(5) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas direktiivi 2119/98/EÜ alusel loodud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Andmete esitamiseks nakkushaiguste epidemioloogilise seire ja tõrje eesmärgil vastavalt otsuse 2119/98/EÜ sätetele, ja eriti selle artiklile 4, kohaldavad liikmesriigid lisas nimetatud haigusjuhtude määratlusi.

Artikkel 2

Käesolevat otsust kohandatakse uusimatel teaduslikel andmetel põhinevas vajalikus ulatuses.

([1]) EÜT L 268, 3.10.1998, lk 1.
([2]) EÜT L 28, 3.2.2000, lk 50.

▼B

Artikkel 3

Käesolevat otsust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2003.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

▼M2

LISA

SELGITUS HAIGUSJUHTUDE MÄÄRATLEMISE JA KLASSIFITSEERIMISE JAOTISTE KOHTA

Kliinilised kriteeriumid

Kliinilised kriteeriumid peaksid hõlmama haiguse üldisi ja asjakohaseid tunnuseid ning sümptomeid, mis kas eraldi või koos annavad haiguse kohta selge või haigusele viitava kliinilise pildi. Kliinilised kriteeriumid annavad haiguse üldiseloomustuse ega näita tingimata kõiki konkreetseks kliiniliseks diagnoosiks vajalikke tunnuseid.

Laboratoorsed kriteeriumid

Laboratoorsed kriteeriumid peaksid kujutama loetelu laboratoorsetest meetoditest, mida kasutatakse haigusjuhu kinnitamiseks. Tavaliselt piisab haigusjuhu kinnitamiseks ainult ühest loetletud testist. Kui laboratoorse kinnituse saamiseks on vaja kasutada meetodite kombineerimist, on see kindlaks määratud. Laboratoorseteks testideks vajalike proovide liik määratakse üksnes siis, kui diagnoosi kinnitamiseks sobivad ainult konkreetsed prooviliigid. Mõne kokkulepitud erandi puhul on lisatud laboratoorsed kriteeriumid tõenäolise haigusjuhu määramiseks. See on loetelu laboratoorsetest meetoditest, mida haigusjuhu diagnoosi toetamiseks võib kasutada, kuid mis seda ei kinnita.

Epidemioloogilised kriteeriumid ja epidemioloogiline seos

Epidemioloogilised kriteeriumid on täidetud, kui saab määrata epidemioloogilise seose.

Inkubatsiooniperioodi jooksul määratletakse epidemioloogilist seost ühena järgmisest kuuest:

— ülekandumine inimeselt inimesele: iga isik, kellel on olnud kontakt laboratoorselt kinnitatud haigusjuhtumiga inimesega viisil, et see isik võis nakkuse saada;

— ülekandumine loomalt inimesele: iga isik, kellel on olnud kontakt laboratoorselt kinnitatud nakkuse saanud / nakatunud kolooniasse kuuluva loomaga viisil, et see isik võis nakkuse saada;

— kokkupuude ühise nakkusallikaga: iga isik, kellel on olnud kokkupuude sama ühise nakkusallika või -kandjaga, kui on kinnitatud haigusjuhtumiga isikul;

— kokkupuude saastunud toidu või joogiveega: iga isik, kes on tarbinud laboratoorselt kinnitatud saastatusega toitu või joogivett, või isik, kes on tarbinud potentsiaalselt saastunud tooteid, mis pärinevad loomalt, kellel on laboratoorselt kinnitatud nakkus/kolonisatsioon;

— kokkupuude keskkonnas: iga isik, kes on supelnud saastunud vees või kellel on olnud kontakt laboratoorselt kinnitatud saastunud keskkonnaallikaga;

— kokkupuude laboris: iga isik, kes töötab laboris, kus on võimaliku kokkupuute oht.

Isikut võib pidada kinnitatud haigusjuhuga epidemioloogiliselt seotuks, kui vähemalt üks haigusjuht levikuahelas on laboratoorselt kinnitatud. Fekaal-oraalsel teel ja õhu kaudu levivate nakkuste puhangu korral ei ole haigusjuhu epideemilise seose üle otsustamisel tingimata vaja levikuahelat taastada.

Haiguse ülekandumine võib toimuda ühel või mitmel järgmisel viisil:

— õhu kaudu, nakatunud inimeselt, kes köhib, sülitab, laulab või räägib, piisknakkusena limaskestadele või õhku paiskunud mikroobide sissehingamisel teiste inimeste poolt;

— kontakti kaudu, otsese kontakti kaudu nakatunud inimesega (fekaal-oraalne kontakt, respiratoorsed eritised, naha- või seksuaalkontakt) või loomaga (nt hammustamine, puudutamine) või kaudse kontakti kaudu nakatunud materjalidelt või esemetelt (nakkusallikas, kehavedelikud, veri);

— vertikaalselt, emalt lapsele, sageli emaüsas või kehavedelike juhusliku vahetumise kaudu, tavaliselt sünnituseelsel perioodil;

— vektorülekande teel, kaudsel ülekandel nakatunud sääskede, lestade, kärbeste ja muude putukate kaudu, kes oma hammustustega kannavad inimesele haigusi edasi;

▼M2

— toidu või veega, potentsiaalselt saastunud toidu või joogivee tarbimisel.

Haigusjuhu klassifikatsioon

Haigusjuhud liigitatakse järgmiselt: võimalik, tõenäoline ja kinnitatud. Lisateabena esitatakse haiguste inkubatsiooniperiood, et hõlbustada epidemioloogilise seose hindamist.

Võimalik haigusjuht

Haigusjuht, mis aruandluses on liigitatud võimalikuks haigusjuhuks. Tavaliselt on see haiguse määratluses kirjeldatud kliiniliste kriteeriumidega haigusjuht ilma asjaomase haiguse epidemioloogiliste tunnuste või laboratoorsete tõenditeta. Võimaliku haigusjuhu määratlus on väga tundlik ja madala spetsiifilisusega. See võimaldab kindlaks määrata enamiku haigusjuhte, kuid sellesse kategooriasse võivad sattuda ka mõned ekslikult positiivseks peetavad juhtumid.

Tõenäoline haigusjuht

Haigusjuht, mis aruandluses on liigitatud tõenäoliseks haigusjuhuks. Tavaliselt on see haiguse määratluses kirjeldatud kliiniliste kriteeriumidega ja epidemioloogilise seosega haigusjuht. Tõenäolise haigusjuhu laboratoorsed testid on üksikasjalikult esitatud ainult mõne haiguse puhul.

Kinnitatud haigusjuht

Haigusjuht, mis aruandluses on liigitatud kinnitatud haigusjuhuks. Kinnitatud haigusjuhud peavad olema laboratoorselt kinnitatud ning võivad haigusjuhu määratluses esitatud kliinilistele kriteeriumidele vastata või mitte. Kinnitatud haigusjuhu määratlus on kõrge spetsiifilisusega ja vähem tundlik, seega on enamik kogutud haigusjuhte tegelikud juhud, ehkki mõni juhtum võib olla puudu.

Mõne haiguse kliinilised kriteeriumid ei osuta asjaolule, et paljud ägedad haigusjuhud on asümptomaatilised (nt A-, B- ja C-hepatiit, kampülobakterioos, salmonelloos), ehkki rahvatervise seisukohalt võivad need haigusjuhud olla siiski riikliku tähtsusega.

Kinnitatud haigusjuhud liigitatakse järgmisse kolme alakategooriasse. Need alakategooriad moodustatakse andmete analüüsimise käigus, kusjuures kasutatakse kogutud juhtumipõhiseid muutujaid.

Laboratoorselt kinnitatud haigusjuht koos kliiniliste kriteeriumidega

Haigusjuht vastab haigusjuhu kinnitamise laboratoorsetele kriteeriumidele ja haigusjuhu määratlusse lisatud kliinilistele kriteeriumidele.

Laboratoorselt kinnitatud haigusjuht koos mitteteadaolevate kliiniliste kriteeriumidega

Haigusjuht vastab haigusjuhu kinnitamise laboratoorsetele kriteeriumidele, kuid puuduvad andmed kliiniliste kriteeriumide kohta (nt on ainult laboriaruanne).

Laboratoorselt kinnitatud haigusjuht ilma kliiniliste kriteeriumideta

Haigusjuht vastab haigusjuhu kinnitamise laboratoorsetele kriteeriumidele, kuid ei vasta haigusjuhu määratluse kliinilistele kriteeriumidele või on asümptomaatiline.

OMANDATUD IMMUUNPUUDULIKKUSE SÜNDROOM (AIDS) JA INIMESE IMMUUNPUUDULIKKUSE VIIRUS (HIV) – NAKKUS

Kliinilised kriteeriumid (AIDS)

Iga isik, kellel esineb mõni AIDSi Euroopa haigusjuhu määratlusele vastavatest kliinilistest kriteeriumidest:

— täiskasvanud ja 13aastased või vanemad noorukid ([1]);

([1]) AIDSi Epidemioloogilise Seire Euroopa Keskus. 1993. aasta muudatus AIDSi Euroopa järelevalvesüsteemi haigusjuhu määratluses. *AIDS Surveillance in Europe*, *Quarterly Report* 1993; nr 37: 23-28.

▼M2

— alla 13aastased lapsed ([1]).

Laboratoorsed kriteeriumid (HIV)

— Täiskasvanud, noorukid ja 18kuused või vanemad lapsed

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— positiivne tulemus HIV-antikehade testimisel või kombineeritud sõelkatsetes (HIV-antikeha ja HIV-p24-antigeeni test), mida kinnitab spetsiifilisem antikehade test (nt immunoblotanalüüs);

— positiivne tulemus kahes antikehade EIA-testis, mida kinnitab järgneva EIA-testi positiivne tulemus;

— kahe eraldi prooviga saadud positiivsed tulemused vähemalt ühe puhul järgmisest kolmest:

— HIV-nukleiinhappe (HIV-RNA või HIV-DNA) tuvastamine;

— HIVi tuvastamine HIV-p24-antigeeni testi, sealhulgas neutralisatsioonianalüüsi abil;

— HIVi eraldamine.

— Alla 18kuused lapsed

Kahe eraldi prooviga saadud positiivsed tulemused (välja arvatud nabaväädi verest) vähemalt ühe puhul kolmest järgmisest kriteeriumist:

— HIVi eraldamine;

— HIV-nukleiinhappe (HIV-RNA või HIV-DNA) tuvastamine;

— HIVi tuvastamine HIV-p24-antigeeni testi, sealhulgas neutralisatsioonianalüüsi abil 1-kuusel või vanemal kui 1-kuusel lapsel.

Epidemioloogilised kriteeriumid:

ei kohaldata

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht:**

ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht:**

ei kohaldata

C. **Kinnitatud haigusjuht**

— HIV-nakkus

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud HIV-nakkuse laboratoorsed kriteeriumid.

— AIDS

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud AIDSi kliinilised kriteeriumid ja HIV-nakkuse laboratoorsed kriteeriumid.

SIBERI KATK

(Bacillus anthracis)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks järgmistest kliinilistest vormidest.

Siberi katku nahavorm

Vähemalt üks kahest järgmisest haigustunnusest:

([1]) AIDSi Epidemioloogilise Seire Euroopa Keskus. Euroopa haigusjuhu määratlus lastel esineva AIDSi järelevalve kohta – 1995. aasta muudatus. *HIV/AIDS Surveillance in Europe*, *Quarterly Report* 1995; nr 48: 46-53.

▼M2

— papuloosne või vesikulaarne nahakahjustus;

— tursest ümbritsetud must lohk.

Siberi katku soolevorm

— palavik või kerge palavikuline seisund

JA vähemalt üks kahest järgmisest haigustunnusest:

— tugev kõhuvalu;

— kõhulahtisus.

Siberi katku kopsuvorm

— palavik või kerge palavikuline seisund

JA vähemalt üks kahest järgmisest haigustunnusest:

— äge hingamispuudulikkus;

— keskseinandi laienemise radioloogilised ilmingud.

Siberi katkust põhjustatud meningiit/meningoentsefaliit

— palavik

JA vähemalt üks kolmest järgmisest haigustunnusest:

— krambid;

— teadvusekaotus;

— meningiidi ilmingud.

Siberi katkust põhjustatud septitseemia

Laboratoorsed kriteeriumid

— *Bacillus anthracis*'e eraldamine kliinilisest proovist;

— *Bacillus anthracis*'e nukleiinhappe kindlakstegemine kliinilises proovis.

Positiivse tulemusega ninakaabe ilma kliiniliste sümptomiteta haigusjuhu diagnoosi ei kinnita.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— ülekandumine loomalt inimesele;

— kokkupuude ühise nakkusallikaga;

— kokkupuude saastunud toidu või joogiveega.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

LINNUGRIPP A/H5 VÕI A/H5N1 INIMESTEL

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb üks kahest järgmisest kriteeriumist:

▼M2

— palavik JA ägeda respiratoorse nakkuse tunnused ja sümptomid;

— surm ebaselge ägeda respiratoorse haiguse tõttu.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— gripiviiruse A/H5N1 eraldamine kliinilisest proovist;

— gripiviiruse A/H5 nukleiinhappe kindlakstegemine kliinilises proovis;

— gripiviiruse A/H5 spetsiifilise antikehareaktsiooni esinemine (neljakordne või suurem tiitri tõusmine või ühekordne kõrge tiiter).

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest kriteeriumist:

— inimeselt inimesele ülekandumine lähikokkupuutest (ühe meetri ulatuses) inimesega, kellel on tõenäoline või kinnitatud haigusjuht;

— kokkupuude haigustekitajaga laboris, kus võib kokku puutuda linnugripiviirusega A/H5N1;

— lähikokkupuude (ühe meetri ulatuses) kodu- või metslindude hulka mittekuuluva loomaga (nt kass või siga), kellel on linnugripi A/H5N1 kinnitatud nakkus;

— alaline elamine selles piirkonnas või selle piirkonna külastamine, kus parajasti kahtlustatakse või on kinnitust leidnud linnugripi A/H5N1 esinemine, ([1]) JA vähemalt üks kahest järgmisest kriteeriumist:

  — lähikokkupuude (ühe meetri ulatuses) haigete või surnud kodu- või metslindudega ([2]) ohustatud piirkonnas;

  — ohustatud piirkonnas asuva kodu või linnukasvatuse külastamine, kus eelmise kuu jooksul on teatatud haigete või surnud kodulindude esinemisest.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud kliinilised ja epidemioloogilised kriteeriumid.

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle A/H5 või A/H5N1 gripiviiruse proov on positiivne ning kui selle proovi on teinud riiklik tugilabor, mis ei kuulu inimestel esinevat grippi uurivate EÜ tugilaborite võrgustikku (CNRL).

C. **Riiklikult kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle A/H5 või A/H5N1 gripiviiruse proov on positiivne ning kui selle proovi on teinud riiklik tugilabor, mis kuulub inimestel esinevat grippi uurivate EÜ tugilaborite võrgustikku (CNRL).

D. **Maailma Terviseorganisatsiooni poolt kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle H5 viiruse on laboratoorselt kinnitanud Maailma Terviseorganisatsiooni juurde kuuluv H5 viirusega tegelev koostöökeskus.

BOTULISM

(Clostridium botulinum)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks järgmistest kliinilistest vormidest:

([1]) Vt maailma loomatervishoiu organisatsioon ja Euroopa Komisjoni (SANCO) loomahaigustest teatamise süsteem (ADNS): http://www.oie.int/eng/en_index.htm ja http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/adns/index_en.htm#).

([2]) Ei hõlma pealtnäha terveid linde, kes on tapetud näiteks jahi käigus.

▼M2

Toidust põhjustatud ja haavabotulism

Vähemalt üks kahest järgmisest haigustunnusest:

— bilateraalne kraniaalnärvi kahjustus (nt kahelinägemine, ähmane nägemine, neelamishäired, bulbaarparalüüs);

— perifeerne sümmeetriline paralüüs.

Imikute botulism

Iga imik, kellel esineb vähemalt üks kuuest järgmisest haigustunnusest:

— kõhukinnisus;

— letargia;

— isutus;

— ptoos;

— neelamishäired;

— üldine lihasnõrkus.

Kõnealust liiki botulism, mis esineb tavaliselt imikutel (alla 12 kuu vanused lapsed), võib esineda ka üle 12 kuu vanustel lastel ja mõnikord täiskasvanutel, kelle soolestiku anatoomia ja mikrofloora on muutunud.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kahest järgmisest kriteeriumist:

— *C. botulinum*'i eraldamine imikute botulismi (väljaheitest) või haavabotulismi (haavast) korral (täiskasvanute puhul ei ole *C. botulinum*'i eraldamine väljaheitest toidust põhjustatud botulismi diagnoosimiseks vajalik);

— botulismitoksiini tuvastamine kliinilises proovis.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks kahest järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— kokkupuude ühise nakkusallikaga (nt toit, süstlanõelte jagamine või muud vahendid);

— kokkupuude saastunud toidu või joogiveega.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

BRUTSELLOOS

(Brucella spp.*)*

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb palavik

JA vähemalt üks seitsmest järgmisest haigustunnusest:

— higistamine (tugev, halvalõhnaline, eriti öösel);

— külmavärinad;

— liigesevalu;

▼M2

— nõrkustunne;

— depressioon;

— peavalu;

— anoreksia.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kahest järgmisest:

— *Brucella* spp. eraldamine kliinilisest proovist;

— *Brucella*'le iseloomulik antikehareaktsioon (standardne seerumi aglutinatsiooni test, komplemendi sidumise test, ELISA).

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— kokkupuude saastunud toidu või joogiveega;

— kokkupuude saastunud loomast pärinevate toodetega (piim või piimatooted);

— loomalt inimesele ülekandumine (saastunud eritised või elundid, nt tupeeritis, platsenta);

— kokkupuude ühise nakkusallikaga.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

KAMPÜLOBAKTERIOOS

(Campylobacter spp.*)*

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks kolmest järgmisest haigustunnusest:

— kõhulahtisus;

— kõhuvalu;

— palavik.

Laboratoorsed kriteeriumid

— *Campylobacter* spp. eraldamine väljaheitest või verest.

Võimaluse korral tuleb teha *Campylobacter* spp. eristamine.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks järgmisest viiest epidemioloogilisest seosest:

— ülekandumine loomalt inimesele;

— ülekandumine inimeselt inimesele;

— kokkupuude ühise nakkusallikaga;

— kokkupuude saastunud toidu või joogiveega;

— kokkupuude keskkonnas.

▼M2

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

KLAMÜDIOOS

(Chlamydia trachomatis),

KAASA ARVATUD VENEERILINE LÜMFOGRANULOOM

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks järgmistest kliinilistest vormidest.

Klamüdioos (muu kui veneeriline lümfogranuloom)

Vähemalt üks kuuest järgmisest haigusseisundist:

— kusitipõletik;

— munandimanusepõletik;

— äge munajuhapõletik;

— äge emaka sisekesta põletik;

— emakakaelapõletik;

— pärasoolepõletik.

Vastsündinutel vähemalt üks kahest järgmisest haigusseisundist:

— konjunktiviit;

— kopsupõletik.

Veneeriline lümfogranuloom

Vähemalt üks viiest järgmisest haigusseisundist:

— kusitipõletik;

— genitaalide piirkonna haavand;

— kubeme lümfisõlmede suurenemine;

— emakakaelapõletik;

— pärasoolepõletik.

Laboratoorsed kriteeriumid

Klamüdioos (muu kui veneeriline lümfogranuloom)

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— *Chlamydia trachomatis*'e eraldamine ano-genitaaltraktist või konjunktiivilt võetud proovist;

— *Chlamydia trachomatis*'e tuvastamine kliinilises proovis fluorestseeruva antikeha (DFA) testi abil;

— *Chlamydia trachomatis*'e nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis.

Veneeriline lümfogranuloom

Vähemalt üks kahest järgmisest kriteeriumist:

▼M2

— *Chlamydia trachomatis*'e eraldamine ano-genitaaltraktist või konjunktiivilt võetud proovist;

— *Chlamydia trachomatis*'e nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis

JA

— L1, L2 või L3 serotüübi (genotüübi) kindlakstegemine.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Epidemioloogiline seos inimeselt inimesele ülekandumise teel (seksuaalkontakt või vertikaalne ülekandumine).

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus laboratoorsetele kriteeriumidele.

KOOLERA

(Vibrio cholerae)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks kahest järgmisest haigustunnusest:

— kõhulahtisus;

— oksendamine.

Laboratoorsed kriteeriumid:

— *Vibrio cholerae* eraldamine kliinilisest proovist

JA

— O1 või O139 antigeeni tõendamine isolaadis

JA

— koolera enterotoksiini või koolera enterotoksiini geeni tuvastamine isolaadis.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— kokkupuude ühise nakkusallikaga;

— ülekandumine inimeselt inimesele;

— kokkupuude saastunud toidu või joogiveega;

— kokkupuude keskkonnas.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

▼M2

CREUTZFELDTI-JAKOBI TÕVE (CJT)VARIANT

Eeltingimused

— iga isik, kellel esineb progresseeruv neuropsühhiaatriline häire ja kelle haigusseisund on kestnud vähemalt 6 kuud;

— rutiinne uurimine ei anna põhjust kahtlustada alternatiivset diagnoosi;

— haiguslugu ei osuta inimese ajuripatsi hormoonide häiretele või kõvakelme siirdamisele;

— puuduvad tõendid transmissiivse spongioosse entsefalopaatia geneetilise vormi kohta.

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt neli viiest järgmisest kriteeriumist:

— varajased psühhiaatrilised sümptomid ([1]);

— püsivad valuaistingud ([2]);

— ataksia;

— müokloonus või tantstõbi või düstoonia;

— dementsus.

Diagnoosimise kriteeriumid

Kinnitatud haigusjuhu diagnoosimise kriteeriumid:

— neuropatoloogiline kinnitus: spongiformne muutus ja ulatuslikud prioonvalgu ladestused koos naastudega kogu suurajus ja väikeajus.

Tõenäolise või võimaliku haigusjuhu kriteeriumid:

— elektroentsefalogramm (EEG) ei näita haiguse varajastes staadiumides sporaadilise CJT vormi ([3]) tüüpilist ilmnemist ([4]);

— magnetresonatstomograafia (MRI) ajuskaneering näitab bilateraalselt talamuse tagaosas (pulvinaris) tugevat signaali;

— positiivne tulemus mandlite koeproovi põhjal ([5]).

Epidemioloogilised kriteeriumid

Epidemioloogiline seos inimeselt inimesele ülekandumise teel (nt vereülekanne).

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Iga isik, kes vastab eeltingimustele

JA

— kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele

JA

— sporaadilise CJT vormi ([4]) negatiivne EEG.

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kes vastab eeltingimustele

([1]) Depressioon, ärevus, apaatia, enesessetõmbumine, meelepetted.
([2]) Nii otsene valu kui ka / või paresteesia.
([3]) Sporaadilise CJT vormi tüüpiline EEG pilt koosneb üldistest perioodilistest kompleksidest ligikaudse sagedusega üks sekundis. Neid võib mõnikord näha ka CJT variandi hilisemates staadiumides.
([4]) Vt joonealust märkust 7.
([5]) Mandlite koeproovi ei soovitata rutiinse uuringuna ega juhtudel, kui esineb sporaadilise CJT vormi tüüpiline EEG pilt, kuid see võib osutuda kasulikuks kahtlusjuhtumite puhul, kui kliinilised kriteeriumid vastavad CJT variandile, aga MRI ei anna talamuse tagaosas (pulvinaris) tugevat signaali.

▼M2

JA

— kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele

JA

— CJT vormi (1) negatiivne EEG

JA

— kelle MRI ajuskaneering on positiivne

VÕI

iga isik, kes vastab eeltingimustele

JA

— kelle mandlite koeproov on positiivne.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kes vastab eeltingimustele

JA

— kelle puhul on tuvastatud kinnitatud haigusjuhu diagnoosimise kriteeriumid.

KRÜPTOSPORIDIOOS

(Cryptosporidium spp.*)*

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks kahest järgmisest haigustunnusest:

— kõhulahtisus;

— kõhuvalu.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest:

— *Cryptosporidium*'i ootsüsti tuvastamine väljaheites;

— *Cryptosporidium*'i tuvastamine soolenõres või peensoole koeproovides;

— *Cryptosporidium*'i nukleiinhappe tuvastamine väljaheites;

— *Cryptosporidium*'i antigeeni tuvastamine väljaheites.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Üks järgmisest viiest epidemioloogilisest seosest:

— ülekandumine inimeselt inimesele;

— kokkupuude ühise nakkusallikaga;

— ülekandumine loomalt inimesele;

— kokkupuude saastunud toidu või joogiveega;

— kokkupuude keskkonnas.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

(1) Vt joonealust märkust 7.

▼M2

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

DIFTEERIA

(Corynebacterium diphtheriae ja *Corynebacterium ulcerans)*

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks järgmistest kliinilistest vormidest.

Respiratoorne difteeria:

ülemiste hingamisteede haigus palavikuga JA ühega kahest järgmisest:

— krupp

VÕI

— kleepuv katt vähemalt ühes kolmest järgmisest asukohast:

  — mandlid;

  — kõri;

  — nina.

Difteeria nasaalne vorm:

— ühe- või kahepoolne eritis ninast, mis on esialgu selge ning muutub hiljem veriseks.

Difteeria nahavorm:

— nahahaavand.

Difteeria muud vormid:

— silma sidekesta või limaskesta haavand.

Laboratoorsed kriteeriumid

— toksiine tootva *C. diphtheriae* või *C. ulcerans*'i eraldamine kliinilisest proovist.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Epidemioloogiline seos inimeselt inimesele ülekandumise teel.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud respiratoorse difteeria kliinilised kriteeriumid.

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud difteeria kliinilised kriteeriumid ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

EHHINOKOKOOS

(Echinococcus spp.*)*

Kliinilised kriteeriumid

Pole seire eesmärkidel asjakohased.

▼M2

Diagnoosimise kriteeriumid

Vähemalt üks viiest järgmisest kriteeriumist:

— *Echinococcus multilocularis*'ele või *granulosus*'ele vastav histopatoloogia või parasitoloogia (nt visuaalsel vaatlusel tuvastatavad parasiidi vastsed tsüstivedelikus);

— *Echinoccocus granulosus*'e tuvastamine tsüsti(de)s patognoomse makroskoopia morfoloogia abil kirurgilisel teel võetud proovis;

— kuvamisseadmete (nt kompuutertomograafia, sonograafia, magnetresonantstomograafia) abil tuvastatud tüüpilised elundite kahjustused JA nende kinnitamine seroloogilise testi abil;

— *Echinococcus* spp.-le iseloomulike seerumi antikehade tuvastamine tundliku seroloogilise testiga JA tulemuse kinnitamine kõige spetsiifilisema seroloogilise testiga;

— *Echinococcus multilocularis*'e või *granulosus*'e nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Ei kohaldata

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Ei kohaldata

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud diagnoosimise kriteeriumid.

SHIGA-/VEROTOKSIINI TOOTVA *ESCHERICHIA COLI* NAKKUS (STEC/VTEC)

Kliinilised kriteeriumid

STEC/VTEC kõhulahtisus

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks kahest järgmisest haigustunnusest:

— kõhulahtisus;

— kõhuvalu.

Hemolüütilise ureemia sündroom (HUS)

Iga isik, kellel esineb äge neerupuudulikkus JA vähemalt üks kahest järgmisest:

— mikroangiopaatiline hemolüütiline aneemia;

— trombotsütopeenia.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— *Shiga*-toksiini/verotoksiini (STEC/VTEC) tootva *E. coli* eraldamine;

— *stx1* või *stx2* geeni(de) nukleiinhappe olemasolu tõendamine;

— vabade *Shiga*-toksiinide tuvastamine.

Ainult HUS korral võib STEC/VTEC kinnitamiseks kasutada laboratoorse kriteeriumina järgmist:

— *E. coli* serotüübile iseloomulik antikehareaktsioon.

Võimaluse korral võib teha eraldamise ja lisaiseloomustuse serotüübi, faagitüübi, *eae* geenide ja stx_1/stx_2 alatüüpide järgi.

▼M2

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks järgmisest viiest epidemioloogilisest seosest:

— ülekandumine inimeselt inimesele;

— kokkupuude ühise nakkusallikaga;

— ülekandumine loomalt inimesele;

— kokkupuude saastunud toidu või joogiveega;

— kokkupuude keskkonnas.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht: STEC-nakkusega seonduv HUS**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud HUS kliinilised kriteeriumid.

B. **Tõenäoline haigusjuht: STEC-/VTEC-nakkus**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos mõne nakkusallikaga, või laboratoorselt kinnitatud haigusjuhuga isik, kellel puuduvad kliinilised kriteeriumid.

C. **Kinnitatud haigusjuht STEC-/VTEC-nakkus**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

GIARDIAAS

(Giardia lamblia)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks neljast järgmisest haigustunnusest:

— kõhulahtisus;

— kõhuvalu;

— puhitus;

— malabsorptsiooni ilmingud (nt steatorröa, kaalukaotus).

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kahest järgmisest kriteeriumist:

— *Giardia lamblia* tsüstide või trofosoidide tuvastamine väljaheites, kaksteistsõrmiku vedelikus või peensoole koeproovis;

— *Giardia lamblia* antigeeni tuvastamine väljaheites.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks järgmisest neljast epidemioloogilisest seosest:

— kokkupuude saastunud toidu või joogiveega;

— ülekandumine inimeselt inimesele;

— kokkupuude ühise nakkusallikaga;

— kokkupuude keskkonnas.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

▼M2

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

GONORRÖA

(Neisseria gonorrhoeae)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks kaheksast järgmisest:

— kusitipõletik;

— äge munajuhapõletik;

— väikevaagna põletik;

— emakakaelapõletik;

— munandimanusepõletik;

— pärasoolepõletik;

— farüngiit;

— artriit,

VÕI

iga vastsündinu, kellel esineb konjunktiviit.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest:

— *Neisseria gonorrhoeae* eraldamine kliinilisest proovist;

— *Neisseria gonorrhoeae* nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis;

— *Neisseria gonorrhoeae* tuvastamine kliinilises proovis kordistamata nukleiinhappe testi teel;

— mikroskoobi abil gramnegatiivsete diplokokkide tuvastamine mehe kusejuhast võetud proovis.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Epidemioloogiline seos inimeselt inimesele ülekandumise teel (seksuaalkontakt või vertikaalne ülekandumine).

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus laboratoorsetele kriteeriumidele.

HAEMOPHILUS MENINGIIT, INVASIIVNE VORM

(*Haemophilus influenzae*)

Kliinilised kriteeriumid

Ei ole seire eesmärkidel asjakohased.

Laboratoorsed kriteeriumid

Haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid.

▼M2

Vähemalt üks kahest järgmisest kriteeriumist:

— *Haemophilus influenzae* eraldamine tavapäraselt steriilsest proovist;

— *Haemophilus influenzae* nukleiinhappe tuvastamine tavapäraselt steriilsest proovist.

Võimaluse korral tuleb määrata isolaatide tüüp.

Epidemioloogiline seos

Ei kohaldata

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Ei kohaldata

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid.

A-HEPATIIT

(A-hepatiidi viirus)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud aeglaselt ilmnevad sümptomid (nt väsimus, kõhuvalu, isutus, iiveldushood ja oksendamine)

JA

vähemalt üks kolmest järgmisest haigustunnusest:

— palavik;

— kollasus;

— suurenenud aminotransferaasi kontsentratsioon seerumis.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— A-hepatiidi viiruse nukleiinhappe tuvastamine seerumis või väljaheites;

— A-hepatiidi viirusele iseloomulik antikehareaktsioon;

— A-hepatiidi viiruse antigeeni tuvastamine väljaheites.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest:

— ülekandumine inimeselt inimesele;

— kokkupuude ühise nakkusallikaga;

— kokkupuude saastunud toidu või joogiveega;

— kokkupuude keskkonnas.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

▼M2

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

B-HEPATIIT, ÄGE

(B-hepatiidi viirus)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esinevad aeglaselt ilmnevad sümptomid (nt väsimus, kõhuvalu, isutus, iiveldushood ja oksendamine)

JA

vähemalt üks kolmest järgmisest:

— palavik;

— kollasus;

— suurenenud aminotransferaasi kontsentratsioon seerumis.

Laboratoorsed kriteeriumid

B-hepatiidi viiruse IgM antigeenile iseloomulik antikehareaktsioon.

Laboratoorsete testide tulemusi tuleb tõlgendada vastavalt vaktsineerimisstaatusele.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Epidemioloogiline seos inimeselt inimesele ülekandumise teel (nt seksuaalkontakt, vertikaalne ülekandumine või vereülekanne).

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

C-HEPATIIT

(C-hepatiidi viirus)

Kliinilised kriteeriumid

Pole seire eesmärkidel asjakohased.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kahest järgmisest:

— C-hepatiidi viiruse nukleiinhappe tuvastamine seerumis;

— C-hepatiidi viirusele iseloomulik antikehareaktsioon, mida kinnitab erinev antikehatest.

▼M2

Epidemioloogilised kriteeriumid

Ei kohaldata

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Ei kohaldata

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kellel on tuvastatud vastavus laboratoorsetele kriteeriumidele.

GRIPP

(Gripiviirus)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks järgmistest kliinilistest vormidest.

Gripisarnane haigus

— äkki ilmnevad sümptomid

JA

— vähemalt üks neljast järgmisest süsteemsest sümptomist:

— palavik või kerge palavikuline seisund;

— halb enesetunne;

— peavalu;

— lihasvalu

JA

— vähemalt üks kolmest järgmisest respiratoorsest sümptomist:

— köha;

— kurguvalu;

— hingeldus.

Äge hingamisteede nakkus

— äkki ilmnevad sümptomid

JA

— vähemalt üks neljast järgmisest respiratoorsest sümptomist:

— köha;

— kurguvalu;

— hingeldus;

— vesine nohu

JA

— arsti hinnang, et haigus on tingitud nakkusest.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest kriteeriumist:

— gripiviiruse eraldamine kliinilisest proovist;

— gripiviiruse nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis;

▼M2

— gripiviiruse antigeeni tuvastamine kliinilises proovis fluorestseeruva antikeha testi abil;

— gripiviirusele iseloomulik antikehareaktsioon.

Võimaluse korral tuleb määrata gripiviiruse tüüp.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Epidemioloogiline seos inimeselt inimesele ülekandumise teel.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele (gripisarnane haigus või äge hingamisteede nakkus).

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele (gripisarnane haigus või äge hingamisteede nakkus) ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud kliinilised (gripisarnane haigus või äge hingamisteede nakkus) ja laboratoorsed kriteeriumid.

LEGIONELLOOS

(Legionella spp.*)*

Kliinilised kriteeriumid

Iga kopsupõletikku põdev isik.

Laboratoorsed kriteeriumid

— Haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid.

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— *Legionella* spp. eraldamine hingamisteede sekreedist või tavapäraselt steriilsest proovist;

— *Legionella pneumophila* antigeeni tuvastamine uriinis;

— *Legionella pneumophila* serotüüp 1 iseloomulik antikehareaktsioon.

— Laboratoorsed kriteeriumid tõenäolise haigusjuhu korral.

Vähemalt üks neljast järgmisest:

— *Legionella pneumophila* antigeeni kindlakstegemine hingamisteede sekreedis või kopsukoes, nt fluorestseeruva antikeha testi abil, kasutades monoklonaalseid antikehadest tuletatud reagente;

— *Legionella* spp. nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis;

— *Legionella pneumophila* mitte-serotüüp 1 või muu *Legionella* spp. iseloomulik antikehareaktsioon;

— *L. pneumophila* serotüüp 1, muud serotüübid või *Legionella* liigid: ühekordne kõrge tiiter spetsiifilises seerumi antikehatestis.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks kahest järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— kokkupuude keskkonnas;

— kokkupuude ühise nakkusallikaga.

▼M2

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele JA kellelt on võetud vähemalt üks positiivse tulemusega laboratoorne test tõenäolise haigusjuhu korral VÕI kelle puhul on tuvastatud epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud kliinilised ja haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid.

LEPTOSPIROOS

(Leptospira interrogans)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb

— palavik

VÕI

vähemalt üks üheteistkümnest järgmisest haigustunnusest:

— külmavärinad;

— peavalu;

— lihasvalu;

— konjunktiviit;

— naha ja limaskestade hemorraagia;

— lööve;

— kollasus;

— müokardiit;

— meningiit;

— neerupuudulikkus;

— respiratoorsed sümptomid, nagu hemoptüüs.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest kriteeriumist:

— *Leptospira interrogans*'i eraldamine kliinilisest proovist;

— *Leptospira interrogans*'i nukleiinhappe olemasolu kindlakstegemine kliinilises proovis;

— *Leptospira interrogans*'i tuvastamine kliinilises proovis immunofluorestsentsmeetodil;

— *Leptospira interrogans*'ile iseloomulik antikehareaktsioon.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— ülekandumine loomalt inimesele;

— kokkupuude keskkonnas;

— kokkupuude ühise nakkusallikaga.

▼M2

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

LISTERIOOS

(Listeria monocytogenes)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks kolmest järgmisest:

— vastsündinute listerioos, st

surnult sündimine,

VÕI

esimesel viiel elukuul vähemalt üks viiest järgmisest:

— *granulomatosis infantiseptica*;

— meningiit või meningoentsefaliit;

— septitseemia;

— düspnoe;

— naha, limaskestade või sidekesta haavandid;

— rasedusaegne listerioos, isikul esineb vähemalt üks kolmest järgmisest:

— abort, nurisünnitus, surnult sündimine või enneaegne sünnitus;

— palavik;

— gripilaadsed sümptomid;

— muud listerioosi vormid, ilmneb vähemalt üks neljast järgmisest:

— palavik;

— meningiit või meningoentsefaliit;

— septitseemia;

— lokaalsed nakkused, nagu artriit, endokardiit ja abstsess.

Laboratoorsed kriteeriumid

Esineb vähemalt üks kahest järgmisest kriteeriumist:

— *Listeria monocytogenes*'i eraldamine tavapäraselt steriilsetest proovist;

— *Listeria monocytogenes*'i eraldamine tavapäraselt mittesteriilsetest proovist lootel, surnult sündinud lapsel, vastsündinud lapsel või emal sünnituse ajal või sünnitusele järgnenud 24 tunni jooksul.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— kokkupuude ühise nakkusallikaga;

— ülekandumine inimeselt inimesele (vertikaalne ülekandumine);

— kokkupuude saastunud toidu või joogiveega.

▼M2

Lisateave

Inkubatsiooniperiood 3–70 päeva, enamasti 21 päeva.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus laboratoorsetele kriteeriumidele

VÕI

iga ema, kelle lootel, surnult sündinud või vastsündinud lapsel esineb laboratoorselt kinnitatud listerioosnakkus.

MALAARIA

(Plasmodium spp.*)*

Kliinilised kriteeriumid

Iga palavikuga isik VÕI isik, kelle haigusloos esines palavikku.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— malaaria parasiitide tuvastamine verepildis valgusmikroskoopia abil;

— *Plasmodium*'i nukleiinhappe tuvastamine veres;

— *Plasmodium*'i antigeeni tuvastamine.

Võimaluse korral tuleb teha *Plasmodium* spp. eristamine.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Ei kohaldata

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Ei kohaldata

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

LEETRID

(Leetrite viirus)

Kliinilised kriteeriumid

Iga palavikuga isik

JA

— makulopapuloosne lööve

▼M2

JA vähemalt üks kolmest järgmisest:

— köha;

— vesine nohu;

— konjunktiviit.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest kriteeriumist:

— leetrite viiruse eraldamine kliinilisest proovist;

— leetrite viiruse tuvastamine kliinilises proovis;

— ägedale nakkusele iseloomulik leetrite viiruse antikehareaktsioon seerumis või süljes;

— kliinilises proovis leetrite viiruse antigeeni tuvastamine fluorestseeruva antikeha meetodil, kasutades leetritespetsiifilisi monokonaalseid antikehi.

Laboratoorsete testide tulemusi tuleb tõlgendada vastavalt vaktsineerimisstaatusele. Hiljutise vaktsineerimise puhul tuleb uurida viiruse metsikut tüve.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Epidemioloogiline seos inimeselt inimesele ülekandumise teel.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele.

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, keda pole hiljuti vaktsineeritud ja kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

MENINGOKOKKNAKKUS, INVASIIVNE

(Neisseria meningitidis)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks viiest järgmisest haigustunnusest:

— palavik;

— meningiidi ilmingud;

— petehhiaalne lööve;

— septiline šokk;

— septiline artriit.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest kriteeriumist:

— *Neisseria meningitidis*'e eraldamine tavapäraselt steriilsest proovist, kaasa arvatud veritsevatelt nahakahjustustelt;

— *Neisseria meningitidis*'e nukleiinhappe tuvastamine tavapäraselt steriilsest proovist, kaasa arvatud veritsevatelt nahakahjustustelt;

— *Neisseria meningitidis*'e antigeeni tuvastamine tserebrospinaalvedelikus;

— gramnegatiivse värvusega diplokokkide tuvastamine tserebrospinaalvedelikus.

▼M2

Epidemioloogilised kriteeriumid

Epidemioloogiline seos inimeselt inimesele ülekandumise teel.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele.

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus laboratoorsetele kriteeriumidele.

MUMPS

(Mumpsiviirus)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb

— palavik

JA

vähemalt kaks kolmest järgmisest haigustunnusest:

— järsku algav kõrva- või mõne muu süljenäärme pehme paistetus;

— orhiit;

— meningiit.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— mumpsiviiruse eraldamine kliinilisest proovist;

— mumpsiviiruse nukleiinhappe tuvastamine;

— ägedale nakkusele iseloomulik mumpsiviiruse antikehareaktsioon seerumis või süljes.

Laboratoorsete testide tulemusi tuleb tõlgendada vastavalt vaktsineerimisstaatusele.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Epidemioloogiline seos inimeselt inimesele ülekandumise teel.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele.

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, keda pole hiljuti vaktsineeritud ja kelle puhul on tuvastatud vastavus laboratoorsetele kriteeriumidele.

Juhul, kui hiljuti on vaktsineeritud: iga isik, kellel tuvastatakse mumpsiviiruse metsik tüvi.

▼M2

LÄKAKÖHA

(Bordetella pertussis)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt kaks nädalat kestev köha

JA

vähemalt üks kolmest järgmisest haigustunnusest:

— äkiline köhahoog;

— inspiratoorne striidor;

— köhajärgne oksendamine

VÕI

iga isik, kellel arst on diagnoosinud läkaköha,

VÕI

apnoe teke väikelastel.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— *Bordetella pertussis*'e eraldamine kliinilisest proovist;

— *Bordetella pertussis*'e nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis;

— *Bordetella pertussis*'ele iseloomulik antikehareaktsioon.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Epidemioloogiline seos inimeselt inimesele ülekandumise teel.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele.

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

KATK

(Yersinia pestis)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks järgmistest kliinilistest vormidest:

muhkkatk:

— palavik

JA

— järsku algav valuline lümfadeniit;

septiline katk:

— palavik;

▼M2

kopsukatk:

— palavik

JA

vähemalt üks kolmest järgmisest haigustunnusest:

— köha;

— valu rindkeres;

— hemoptüüs.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— *Yersinia pestis*'e *eraldamine* kliinilisest proovist;

— *Yersinia pestis*'e nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovist (F1 antigeen);

— *Yersinia pestis*'e F1 antigeeni vastane iseloomulik antikehareaktsioon.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— ülekandumine inimeselt inimesele;

— ülekandumine loomalt inimesele;

— haigustekitajaga kokkupuude laboris (kui esineb potentsiaalne kokkupuude katkutekitajaga);

— kokkupuude ühise nakkusallikaga.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus laboratoorsetele kriteeriumidele.

INVASIIVSED PNEUMOKOKKNAKKUSED

(Streptococcus pneumoniae)

Kliinilised kriteeriumid

Pole seire eesmärkidel asjakohased.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— *S. pneumoniae* eraldamine tavapäraselt steriilsest proovist;

— *S. pneumoniae* nukleiinhappe tuvastamine tavapäraselt steriilses proovis;

— *S. pneumoniae* antigeeni tuvastamine tavapäraselt steriilses proovis.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Ei kohaldata

▼M2

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Ei kohaldata

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus laboratoorsetele kriteeriumidele.

POLIOMÜELIIT

(Polioviirus)

Kliinilised kriteeriumid

Iga alla 15 aasta vanune isik, kellel esineb äge lõtv halvatus,

VÕI

iga isik, kelle puhul arst kahtlustab poliomüeliiti.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— polioviiruse eraldamine ja viiruse alatüübi järgi eristamine – polioviiruse metsik tüvi;

— vaktsiinist tulenev polioviirus (vähemalt 85 % sarnasust vaktsiiniviirusega VP1 lõigu nukleotiidijärjestuses),

— sabin-tüüpi polioviirus: alatüübi järgi eristamise teeb Maailma Terviseorganisatsiooni poolt akrediteeritud polioviiruse määramise labor (vaktsiinist tuleneva polioviiruse puhul rohkem kui 1 % kuni 15 % erinevusi VP1 nukleotiidijärjestuses võrreldes sama serotüübiga vaktsiiniviirusega).

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks kahest järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— ülekandumine inimeselt inimesele;

— reis piirkonda, kus esineb endeemiliselt poliomüeliiti, või piirkonda, kus kahtlustatakse või on leidnud kinnitust polioviiruse ringlus.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele.

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

Q-PALAVIK

(Coxiella burnetii)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks kolmest järgmisest haigustunnusest:

— palavik;

▼M2

— kopsupõletik;

— hepatiit.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— *Coxiella burnetii* eraldamine kliinilisest proovist;

— *Coxiella burnetii* nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis;

— *Coxiella burnetii* iseloomulik antikehareaktsioon (IgG või IgM II faasi antikehad).

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks kahest järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— kokkupuude ühise nakkusallikaga;

— ülekandumine loomalt inimesele.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

MARUTÕBI

(Lyssa-viirus)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb äge entsefalomüeliit

JA

vähemalt kaks seitsmest järgmisest haigustunnusest:

— loomahammustuse järgne tundlikkuse muutus hammustuse piirkonnas;

— parees või paralüüs;

— neelamislihaste spasm;

— hüdrofoobia;

— deliirium;

— krambid;

— ärevus.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest kriteeriumist:

— Lyssa-viiruse eraldamine kliinilisest proovist;

— Lyssa-viiruse nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis (nt sülg või ajukude);

— viiruse antigeenide tuvastamine fluorestseeruva antikeha meetodil kliinilises proovis;

— Lyssa-viirusele iseloomulik antikehareaktsioon viiruse neutraliseerimise meetodil seerumis või tserebrospinaalvedelikus.

▼M2

Laboratoorsete testide tulemusi tuleb tõlgendada vastavalt vaktsineerimis- või immuunsuse staatusele.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— ülekandumine loomalt inimesele (nakkuskahtlusega või kinnitatud nakkusega loom);

— kokkupuude ühise nakkusallikaga (sama loom);

— ülekandumine inimeselt inimesele (nt elundite siirdamisel).

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele.

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

PUNETISED

(Punetiste viirus)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb järsku algav üldine makulo-papuloosne lööve

JA

vähemalt üks viiest järgmisest haigustunnusest:

— tservikaalne adenopaatia;

— suboktsipitaalne adenopaatia;

— postaurikulaarne adenopaatia;

— liigesevalu;

— artriit.

Laboratoorsed kriteeriumid

— Haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid.

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— punetiste viiruse eraldamine kliinilisest proovist;

— punetiste viiruse nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis;

— punetiste viirusele iseloomulik antikehareaktsioon (IgG antikehad) seerumis või süljes.

— Tõenäolise haigusjuhu laboratoorsed kriteeriumid:

— punetiste viirusele iseloomulik antikehareaktsioon (IgM antikehad ([1])).

Laboratoorsete testide tulemusi tuleb tõlgendada vastavalt vaktsineerimisstaatusele.

([1]) Kui kahtlustatakse rasedusaegset punetiste nakkust, tuleb punetiste viiruse vastase IgM positiivset tulemust uuesti kinnitada (nt punetistespetsiifilise IgG aviidsustesti abil, mis näitab nõrka aviidsust). Teatud olukorras, näiteks kinnitatud punetiste puhangu ajal, võib punetiste viiruse vastase IgM määramist lugeda kinnitavaks asjaoluks ka rasedusvälistel juhtudel.

▼M2

Epidemioloogilised kriteeriumid

Epidemioloogiline seos inimeselt inimesele ülekandumise teel.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele.

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja vähemalt üks kahest järgmisest:

— epidemioloogiline seos;

— kelle puhul on tuvastatud tõenäolise haigusjuhu laboratoorsed kriteeriumid.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, keda pole hiljuti vaktsineeritud ja kelle puhul on tuvastatud haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid.

Hiljutise vaktsineerimise korral isik, kelle puhul on tuvastatud looduslike punetiste viirustüvi.

KAASASÜNDINUD PUNETISED

(sealhulgas kaasasündinud punetiste sündroom)

Kliinilised kriteeriumid

Kaasasündinud punetiste nakkus

Kaasasündinud punetiste nakkuse kliinilisi kriteeriume ei ole võimalik määratleda.

Kaasasündinud punetiste sündroom

Iga alla 1 aasta vanune laps või iga surnult sündinud laps, kellel esineb:

— vähemalt kaks punktis A esitatud seisundit

VÕI

— üks punktis A ja üks punktis B esitatud seisund;

A)

— katarakt(id);

— kaasasündinud glaukoom;

— kaasasündinud südamerike;

— kuulmise langus;

— pigmentatsiooniga retinopaatia;

B)

— purpura;

— splenomegaalia;

— mikrotsefaalia;

— arengu pidurdumine;

— meningoentsefaliit;

— luuhaigus, mis avaldub luude suurenenud läbipaistvuses;

— 24 tundi pärast sündi algav kollasus.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest kriteeriumist:

▼M2

— punetiste viiruse eraldamine kliinilisest proovist;

— punetiste viiruse nukleiinhappe tuvastamine;

— punetiste viirusele iseloomulik antikehareaktsioon (IgM);

— punetiste viiruse vastase IgG säilimine 6.–12. elukuu vahel (vähemalt kaks võetud proovidest on samasuguse punetistevastase IgG kontsentratsiooniga).

Laboratoorsete testide tulemusi tuleb tõlgendada vastavalt vaktsineerimisstaatusele.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Iga laps või surnultsündinu, kes sünnib laboratoorselt kinnitatud punetiste nakkusega naisele (ülekandumine inimeselt inimesele, vertikaalne ülekandumine).

Kaasasündinud punetiste haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga surnultsündinu või laps, kes on testimata VÕI juhul kui laboratoorsete testide tulemused on negatiivsed / ning kellel esineb vähemalt üks kahest järgmisest:

— epidemioloogiline seos JA vähemalt üks kaasasündinud punetiste sündroomi A-kategooria kliinilistest kriteeriumidest;

— kaasasündinud punetiste sündroomi kliinilised kriteeriumid.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga surnult sündinud laps, kelle puhul on tuvastatud vastavus laboratoorsetele kriteeriumidele,

VÕI

iga laps, kelle puhul on tuvastatud vastavus laboratoorsetele kriteeriumidele JA vähemalt üks kahest järgmisest:

— epidemioloogiline seos;

— vähemalt üks kaasasündinud punetiste sündroomi A kategooria kliinilistest kriteeriumidest.

Seetõttu loetakse punetiste haigusjuhuks ainult sellise lapse haigusjuhtum, kelle laboratoorsete kriteeriumide tulemus on positiivne, kuid kelle emal raseduse ajal ei esinenud punetiste nakkust ja kellel puuduvad A-kategooria kliinilised kriteeriumid.

SALMONELLOOS

(Salmonella spp.*,* v.a *S. Typhi* ja *S. Paratyphi)*

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks neljast järgmisest haigustunnusest:

— kõhulahtisus;

— palavik;

— kõhuvalu;

— oksendamine.

Laboratoorsed kriteeriumid

— *Salmonella* (v.a *S. Typhi* ja *S. Paratyphi)* eraldamine väljaheitest või verest.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks järgmisest viiest epidemioloogilisest seosest:

— ülekandumine inimeselt inimesele;

▼M2

— kokkupuude ühise nakkusallikaga;

— ülekandumine loomalt inimesele;

— kokkupuude saastunud toidu või joogiveega;

— kokkupuude keskkonnas.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

ÄGE RESPIRATOORNE SÜNDROOM – SARS

(SARSi koroonaviirus, SARS-CoV)

Kliinilised kriteeriumid

Iga palavikuga isik või isik, kellel on esinenud haiguse jooksul palavikku

JA

vähemalt üks kolmest järgmisest:

— köha;

— hingamisraskused;

— hingeldus

JA

vähemalt üks neljast järgmisest:

— radioloogilisel uuringul ilmnenud kopsupõletiku ilmingud;

— radioloogilisel uuringul ilmnenud ägeda respiratoorse sündroomi ilmingud;

— lahanguleid viitab kopsupõletikule;

— lahanguleid viitab ägedale respiratoorsele sündroomile

JA

puudub alternatiivne diagnoos haiguse täielikuks väljaselgitamiseks.

Laboratoorsed kriteeriumid

— Haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid.

  Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

  — mis tahes kliinilisest proovist viiruse eraldamine rakukultuuris ja SARS-CoV kindlakstegemine nt RT-PCR meetodil;

  — SARS-CoV nukleiinhappe tuvastamine vähemalt ühes kolmest järgmisest:

    — vähemalt kahes erinevas kliinilises proovis (nt nina-neelu kaabe ja väljaheide);

    — samas kliinilises proovis, mida haiguse jooksul võetakse kaks või enam korda (nt nina-neelu aspiraat);

    — kahes erinevas testimises või korduvas RT-PCR testis, kus igal testimisel kasutatakse kliinilisest algproovist pärit uut RNA lõiku;

— SARS-CoV iseloomulik antikehareaktsioon järgmisel kahel meetodil:

▼M2

— ELISA või IFA järgi määratud serokonversioon paralleelselt testitud ägeda ja paranemisfaasi seerumis;

— neljakordne või suurem antikehade tiitri tõusmine paralleelselt testitud ägeda ja paranemisfaasi seerumis.

— Laboratoorsed kriteeriumid tõenäolise haigusjuhu korral.

Vähemalt üks kahest järgmisest kriteeriumist:

— ühekordne positiivse tulemusega SARS-CoV antikehatest;

— positiivne PRC-testi tulemus SARS-CoV kohta ühekordsest kliinilisest proovist ja katsest.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— iga isik, kelle puhul on kindlaks tehtud vähemalt üks kolmest järgmisest tegurist:

— töötamine ametikohal, millega kaasneb kõrgendatud oht puutuda kokku SARSi koroonaviirusega (nt laboripersonal, kes töötab elusate SARS-CoV/SARS-CoV-tüüpi viirustega või laboris, kus ladustatakse SARS-CoV nakkusega kliinilisi proove; inimesed, kes puutuvad kokku SARS-CoV nakkusallikaks peetavate metsloomade või muude loomadega, nende ekskrementide või sekreetidega);

— lähikontakt ([1]) ühe või mitme isikuga, kellel on kinnitatud SARS või keda SARSi suhtes uuritakse;

— reisimine või alaline elamine piirkonnas, kus esineb SARSi puhang;

— kaks või rohkem tervishoiutöötajat ([2]) samas tervishoiuasutuses, kellel ilmnevad SARSi kliinilised kriteeriumid ja kelle haigus algab sama 10-päevase perioodi vältel;

— kolm või rohkem isikut (tervishoiutöötajad ja/või patsiendid ja/või külastajad), kes on epidemioloogiliselt seotud sama tervishoiuasutusega, kellel ilmnevad SARSi kliinilised kriteeriumid ja kelle haigus algab sama 10-päevase perioodi vältel.

Haigusjuhu klassifikatsioon epideemiatevaheliseks perioodiks

Kohaldatakse ka SARSi puhangu ajal nendes riikides või piirkondades, kus varem pole SARSi esinenud.

A. **Võimalik haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos JA kelle puhul on tuvastatud tõenäolise haigusjuhu laboratoorsed kriteeriumid.

C. **Riiklikult kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid, ning kellelt võetud proove on analüüsitud riiklikus tugilaboris.

D. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid, kusjuures testid on tehtud Maailma Terviseorganisatsiooni SARSi kontrolli- ja tugilaboris.

([1]) Lähikontaktiks on inimene, kes on elanud koos või hoolitsenud SARSi-haige eest või kellel on olnud otsene kokkupuude SARSi-haige respiratoorse sekreedi, kehavedelike ja/või ekskrementidega.

([2]) Kõnealuses kontekstis tähendab tervishoiutöötaja kogu haiglapersonali. Tervishoiuasutuse määratlus oleneb kohalikust olukorrast. Tervishoiuasutus võib hõlmata kogu väiksemat asutust, selle osakonda või suurema haigla palatit.

▼M2

Haigusjuhu klassifitseerimine haiguspuhangu ajal

Kohaldatakse haiguspuhangu ajal riigis/piirkonnas, kui vähemalt ühel inimesel on Maailma Terviseorganisatsiooni SARSi kontrolli- ja tugilaboris laboratoorselt kinnitatud SARSi nakkus.

A. **Võimalik haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele.

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos riiklikult kinnitatud või kinnitatud haigusjuhuga.

C. **Riiklikult kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid, kusjuures testid on tehtud riiklikus tugilaboris.

D. **Kinnitatud haigusjuht**

Üks kolmest järgmisest:

— iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid, kusjuures testid on tehtud Maailma Terviseorganisatsiooni SARSi kontrolli- ja tugilaboris;

— iga riiklikult kinnitatud haigusjuhuga isik, kelle puhul on tuvastatud epidemioloogiline seos levikuahelaga, kusjuures vähemalt ühte haigusjuhtu on sõltumatult kontrollinud Maailma Terviseorganisatsiooni SARSi kontrolli- ja tugilabor;

— iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja tõenäolise haigusjuhu laboratoorsed kriteeriumid ning kelle puhul on tuvastatud epidemioloogiline seos levikuahelaga, kusjuures vähemalt ühte haigusjuhtu on sõltumatult kontrollinud Maailma Terviseorganisatsiooni SARSi kontrolli- ja tugilabor.

SHIGELLOOS

(Shigella spp.*)*

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks neljast järgmisest:

— kõhulahtisus;

— palavik;

— oksendamine;

— kõhuvalu.

Laboratoorsed kriteeriumid

— *Shigella* spp. eraldamine kliinilisest proovist.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks järgmisest viiest epidemioloogilisest seosest:

— ülekandumine inimeselt inimesele;

— kokkupuude ühise nakkusallikaga;

— ülekandumine loomalt inimesele;

— kokkupuude saastunud toidu või joogiveega;

— kokkupuude keskkonnas.

▼M2

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

RÕUGED

(rõugeviirus)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks kahest järgmisest:

— palavik

JA

samas arengustaadiumis villidega tsentrifugaalne vesivilliline või kõva mädavilliline lööve;

— ebatüüpiliste vormide korral vähemalt üks neljast järgmisest:

  — hemorraagilised nahakahjustused;

  — lamedad pehmed nahakahjustused, mis ei arene vesivillideks;

  — *Variola sine eruptione*;

  — pehmed villid.

Laboratoorsed kriteeriumid

— Haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid.

  Vähemalt üks kahest järgmisest laboratoorsest testist:

  — rõugeviiruse (*Variola*-viiruse) eraldamine kliinilisest proovist, millele järgneb viiruse nukleotiidide järjestuse määramine (ainult kindlaksmääratud P4 laborites);

  — rõugeviiruse (*Variola*-viiruse) nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis, millele järgneb viiruse nukleotiidide järjestuse määramine.

Laboratoorsete testide tulemusi tuleb tõlgendada vastavalt vaktsineerimisstaatusele

— Tõenäolise haigusjuhu laboratoorsed kriteeriumid:

— *orthopox*-viiruse osakeste kindlakstegemine EM-meetodil.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks kahest järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— ülekandumine inimeselt inimesele;

— haigustekitajaga kokkupuude laboris (kui esineb rõugeviirusega potentsiaalse kokkupuute oht).

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele.

▼M2

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja vähemalt üks kahest järgmisest:

— epidemioloogiline seos kinnitust leidnud haigusjuhuga inimesel, ülekandumine inimeselt inimesele;

— kelle puhul on tuvastatud tõenäolise haigusjuhu laboratoorsed kriteeriumid.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid.

Haiguspuhangu ajal: iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

SÜÜFILIS

(Treponema pallidum)

Kliinilised kriteeriumid

— Esmane süüfilis.

Iga isik, kellel esineb üks või mitu (tavaliselt valutut) süfiliitilist haavandit genitaalidel, lahklihal, anaalpiirkonnas, suu või neelu limaskestal või mujal genitaalidevälises piirkonnas.

— Teisene süüfilis.

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks viiest järgmisest haigustunnusest:

— difuusne makulopapuloosne lööve, mis katab sageli ka peopesi ja jalataldu;

— üldine lümfadenopaatia;

— lai kondüloom;

— enanteem;

— difuusne alopeetsia.

— Varane latentne süüfilis (alla 1 aasta).

Sümptomid vastavad eelmise 12 kuu jooksul ilmnenud süüfilise varajase staadiumi sümptomitele.

— Hiline latentne süüfilis (üle 1 aasta).

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus laboratoorsetele kriteeriumidele (seroloogilised eritestid).

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest laboratoorsest testist:

— *Treponema pallidum*'i tuvastamine haavaeritistes või kudedes tumevälja mikroskoopia abil;

— *Treponema pallidum*'i tuvastamine haavaeritistes või kudedes fluorestseeruva antikeha meetodil;

— *Treponema pallidum*'i tuvastamine haavaeritistes või kudedes PCR-testi abil;

— *Treponema pallidum*'i antikehade tuvastamine sõelkatsete abil (TPHA, TPPA või EIA) JA lisaks Tp-IgM antikehade tuvastamine (IgM-E LISA, IgM immunoblot-uuring või19S-IgM-FTA-abs) – mida kinnitab teine IgM test.

Epidemioloogilised kriteeriumid

— Esmane/teisene süüfilis.

Epidemioloogiline seos inimeselt inimesele ülekandumise teel (seksuaalkontakt).

— Varane latentne süüfilis (alla 1 aasta).

▼M2

Epidemioloogiline seos inimeselt inimesele ülekandumise teel (seksuaalkontakt) viimase 12 kuu jooksul.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid.

KAASASÜNDINUD JA VASTSÜNDINUTE SÜÜFILIS

(Treponema pallidum)

Kliinilised kriteeriumid

Iga alla 2 aasta vanune laps, kellel esineb vähemalt üks kümnest järgmisest haigustunnusest:

— hepatosplenomegaalia;

— naha- ja limaskesta haavandid;

— lai kondüloom;

— püsiv riniit;

— kollasus;

— pseudoparalüüs (mille tingib periostiit või osteokondriit);

— kesknärvisüsteemi talituse häired;

— aneemia;

— nefrootiline sündroom;

— vaegtoitumus.

Laboratoorsed kriteeriumid

— Haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid.

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— *Treponema pallidum*'i olemasolu tõendamine nabaväädis, platsentas, ninaeritises või nahahaavandi materjalis tumevälja mikroskoopia abil;

— *Treponema pallidum*'i olemasolu tõendamine nabaväädis, platsentas, ninaeritises või nahahaavandi materjalis TP fluorestseeruva antikeha meetodil;

— *Treponema pallidum*'i iseloomuliku IgM (FTA-abs, EIA) tuvastamine

JA lapse seerumi reaktiivne mittetreponemaalne test (VDRL, RPR).

— Tõenäolise haigusjuhu laboratoorsed kriteeriumid.

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— VDRL-CSF testi reaktiivne tulemus;

— ema seerumi reaktiivsed mittetreponemaalsed ja treponemaalsed seroloogilised testid;

— lapse mittetreponemaalsete antikehade tiiter on neli või enam korda kõrgem ema seerumi antikehade tiitrist.

▼M2

Epidemioloogilised kriteeriumid

Iga laps, kellel esineb epidemioloogiline seos inimeselt inimesele ülekandumise teel (vertikaalne ülekandumine).

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga laps, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja vähemalt üks kahest järgmisest:

— epidemioloogiline seos;

— kelle puhul on tuvastatud tõenäolise haigusjuhu laboratoorsed kriteeriumid.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga laps, kelle puhul on tuvastatud haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid.

TEETANUS

(Clostridium tetani)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt kaks kolmest järgmisest:

— valulikud lihaste kokkutõmbed peamiselt mälumis- ja kaelalihaste piirkonnas, mis viivad lihaskangestuseni, nn trismus ja *risus sardonicus*;

— kerelihaste valulikud kokkutõmbed;

— üldised lihaskrambid, sageli opistotoonus.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kahest järgmisest kriteeriumist:

— *Clostridium tetani* eraldamine nakatumiskoldest;

— teetanusetoksiini tuvastamine seerumiproovis.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Ei kohaldata

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

KAASASÜNDINUD TOKSOPLASMOOS

(Toxoplasma gondii)

Kliinilised kriteeriumid

Ei ole seire eesmärkidel asjakohased.

▼M2

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest kriteeriumist:

— *T. gondii* tuvastamine kudedes ja kehavedelikes;

— *T. gondii* nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis;

— *T. gondii* iseloomulik antikehareaktsioon (IgM, IgG, IgA) vastsündinul;

— püsivalt stabiilne *T. gondii* IgG tiiter imikul (alla 12 kuu vanune laps).

Epidemioloogilised kriteeriumid

Ei kohaldata

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Ei kohaldata

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga laps, kelle puhul on tuvastatud vastavus laboratoorsetele kriteeriumidele.

TRIHHINELLOOS

(Trichinella spp.*)*

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt kolm kuuest järgmisest haigustunnusest:

— palavik;

— lihasvalu;

— kõhulahtisus;

— näoturse;

— eosinofiilia;

— sidekestaalune, küünealune ja retinaalne hemorraagia.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kahest järgmisest kriteeriumist:

— *Trichinella* vastsete olemasolu tõendamine lihaste koeproovis;

— *Trichinella*'le iseloomulik antikehareaktsioon (IFA test, ELISA või immunoblotanalüüs).

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks kahest järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— kokkupuude saastunud toiduga (liha);

— kokkupuude ühise nakkusallikaga.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

▼M2

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja laboratoorsed kriteeriumid.

TUBERKULOOS

(Mycobacterium tuberculosis kompleks)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb kaks järgmist:

— mis tahes piirkonnas aktiivsele tuberkuloosile vastavad tunnused, sümptomid ja/või radioloogiline leid

JA

— arsti otsus ravida patsienti täieliku tuberkuloosivastase ravikuuri abil

VÕI

surmajärgne haigusjuhu avastamine, mille patoloogiline leid vastab aktiivsele tuberkuloosile, mille suhtes oleks tulnud määrata tuberkuloosivastane antibiootikumikuur, juhul kui patsiendile oleks enne surma diagnoos pandud.

Laboratoorsed kriteeriumid

— Haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid.

Vähemalt üks kahest järgmisest kriteeriumist:

— *Mycobacterium tuberculosis* kompleksi (välja arvatud *Mycobacterium bovis*-BCG) eraldamine kliinilisest proovist;

— *M. tuberculosis* kompleksi nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis JA positiivne mikroskoopiline leid happekindlate bakterite või võrdväärsete fluorestseeruvate bakterite puhul valgusmikroskoopias.

— Tõenäolise haigusjuhu laboratoorsed kriteeriumid.

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— happekindlate bakterite või võrdväärsete fluorestseeruvate bakterite leid valgusmikroskoopia tulemusena;

— *M. tuberculosis* kompleksi nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis;

— histoloogilise leiuna granuloomide esinemine.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Ei kohaldata

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele.

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja tõenäolise haigusjuhu laboratoorsed kriteeriumid.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid.

TULAREEMIA

(Francisella tularensis)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks järgmistest kliinilistest vormidest.

▼M2

— *Ultseroglandulaarne tulareemia*

— nahahaavand

JA

— piirkondlik lümfadenopaatia.

— *Glandulaarne tulareemia*

— suurenenud ja valulikud lümfisõlmed ilma nähtava haavandita.

— *Okuloglandulaarne tulareemia (silmavorm)*

— konjunktiviit

JA

— piirkondlik lümfadenopaatia.

— *Farüngeaalne tulareemia (neeluvorm)*

— tservikaalne lümfadenopaatia

JA

vähemalt üks kolmest järgmisest haigustunnusest:

— stomatiit;

— farüngiit;

— tonsilliit.

— *Sooletulareemia*

Vähemalt üks kolmest järgmisest haigustunnusest:

— kõhuvalu;

— oksendamine;

— kõhulahtisus.

— *Kopsutulareemia*

— kopsupõletik.

— *Tüfoidne tulareemia*

Vähemalt üks kahest järgmisest haigustunnusest:

— palavik ilma varajaste lokaliseerivate sümptomiteta;

— septitseemia.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest kriteeriumist:

— *Francisella tularensis*'e eraldamine kliinilisest proovist;

— *Francisella tularensis*'e nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis;

— *Francisella tularensis*'ele iseloomulik antikehareaktsioon.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— kokkupuude ühise nakkusallikaga;

— ülekandumine loomalt inimesele;

— kokkupuude saastunud toidu või joogiveega.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

▼M2

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

KÕHUTÜÜFUS/PARATÜÜFUS

(Salmonella typhi/paratyphi)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks kahest järgmisest haigustunnusest:

— püsiv palavik;

— vähemalt kaks neljast järgmisest haigustunnusest:

  — peavalu;

  — suhteline bradükardia;

  — kuiv köha;

  — kõhulahtisus, kõhukinnisus, halb enesetunne või kõhuvalu.

Paratüüfusel on kõhutüüfusega samad sümptomid, kuid ta on tavaliselt kergema kuluga.

Laboratoorsed kriteeriumid

— *Salmonella typhi* või *paratyphi* eraldamine kliinilisest proovist.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks kolmest järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— kokkupuude ühise nakkusallikaga;

— ülekandumine inimeselt inimesele;

— kokkupuude saastunud toidu või joogiveega.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

VIIRUSLIK HEMORRAAGILINE PALAVIK

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks kahest järgmisest:

— palavik;

— mitmesugused hemorraagilised ilmingud, mis võivad viia mitme organi puudulikkuseni.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks kahest järgmisest:

▼M2

— viiruse eraldamine kliinilisest proovist;

— viiruse nukleiinhappe tuvastamine kliinilises proovis ja viiruse genotüübi määramine.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks järgmistest kriteeriumidest:

— viimase 21 päeva jooksul toimunud reis piirkonda, kus teatakse esinevat või arvatakse esinevat viirusliku hemorraagilise palaviku juhte;

— viimase 21 päeva jooksul toimunud kokkupuude tõenäoliselt või kinnitatud viiruslikku hemorraagilist palavikku põdeva isikuga, kelle haigus algas viimase 6 kuu jooksul.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

LÄÄNE-NIILUSE PALAVIK

(Lääne-Niiluse palaviku viirus)

Kliinilised kriteeriumid

Iga palavikuga isik

VÕI

vähemalt üks kahest järgmisest:

— entsefaliit;

— meningiit.

Laboratoorsed kriteeriumid

— Haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed testid.

Vähemalt üks neljast järgmisest testist:

— Lääne-Niiluse palaviku viiruse eraldamine verest või tserebrospinaalvedelikust;

— Lääne-Niiluse palaviku viiruse nukleiinhappe tuvastamine veres või tserebrospinaalvedelikus;

— Lääne-Niiluse palaviku viirusele iseloomulik antikehareaktsioon (IgM) tserebrospinaalvedelikus;

— Lääne-Niiluse palaviku viiruse vastase IgM kõrge tiiter JA Lääne-Niiluse palaviku viiruse vastase IgG tuvastamine JA kinnitamine neutraliseerimise abil.

— Laboratoorne test tõenäolise haigusjuhu korral.

Lääne-Niiluse palaviku viirusele iseloomulik antikehareaktsioon seerumis.

Laboratoorse testi tulemusi tuleb tõlgendada vastavalt flaviviiruste vastase vaktsineerimise staatusele.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks kahest järgmisest epidemioloogilisest seosest:

▼M2

— ülekandumine loomalt inimesele (piirkonnas elamine või selle külastamine või kokkupuude sääsehammustustega piirkonnas, kus hobustel ja lindudel esineb endeemiliselt Lääne-Niiluse palaviku viirusnakkust);

— ülekandumine inimeselt inimesele (vertikaalne ülekandumine, vereülekanne, elundisiirdamine).

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele JA vähemalt üks kahest järgmisest:

— epidemioloogiline seos;

— laboratoorne test tõenäolise haigusjuhu korral.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud haigusjuhtu kinnitavad laboratoorsed kriteeriumid.

KOLLAPALAVIK

(Kollapalaviku viirus)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel on palavik

JA

vähemalt üks kahest järgmisest haigustunnusest:

— kollasus;

— üldine hemorraagia.

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks viiest järgmisest kriteeriumist:

— kollapalaviku viiruse eraldamine kliinilisest proovist;

— kollapalaviku viiruse nukleiinhappe tuvastamine;

— kollapalaviku viiruse antigeeni tuvastamine;

— kollapalaviku viirusele iseloomulik antikehareaktsioon;

— lahkamisel maksa histopatoloogias kollapalavikule tüüpiliste leidude kindlakstegemine.

Laboratoorsete testide tulemusi tuleb tõlgendada vastavalt flaviviirustevastase vaktsineerimise staatusele.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Viimase nädala jooksul reisimine piirkonnas, kus teatakse esinevat või arvatakse esinevat kollapalavikku.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

▼M2

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, keda pole hiljuti vaktsineeritud ja kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

Hiljutise vaktsineerimise korral kollapalaviku viiruse metsiku tüvega nakatunud isik.

JERSINIOOS

(Yersinia enterocolitica, Yersinia pseudotuberculosis)

Kliinilised kriteeriumid

Iga isik, kellel esineb vähemalt üks viiest järgmisest haigustunnusest:

— palavik;

— kõhulahtisus;

— oksendamine;

— kõhuvalu (pseudoapenditsiit);

— pärasoole valulik pakitsus.

Laboratoorsed kriteeriumid

— Inimesele patogeense *Yersinia enterocolitica* või *Yersinia pseudotuberculosis*'e eraldamine kliinilisest proovist.

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks neljast järgmisest epidemioloogilisest seosest:

— ülekandumine inimeselt inimesele;

— kokkupuude ühise nakkusallikaga;

— ülekandumine loomalt inimesele;

— kokkupuude saastunud toiduga.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. **Võimalik haigusjuht**

Ei kohaldata

B. **Tõenäoline haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele kriteeriumidele ja epidemioloogiline seos.

C. **Kinnitatud haigusjuht**

Iga isik, kelle puhul on tuvastatud vastavus kliinilistele ja laboratoorsetele kriteeriumidele.

▼M3

UUS GRIPIVIIRUS A (H1N1) (NIINIMETATUD SEAGRIPIVIIRUS A(H1N1) JA MEHHIKO GRIPIVIIRUS) ([1])

Kliinilised kriteeriumid

Inimesed, kellel on üks kolmest järgnevast:

— palavik üle 38 °C JA äge hingamisteede nakkus;

— kopsupõletik (raskekujuline hingamisteede haigus);

— surm ebaselge ägeda hingamisteede nakkuse tõttu.

([1]) Viiruse nimetust muudetakse kooskõlas Maailma Terviseorganisatsiooni esitatud definitsiooniga.

▼M3

Laboratoorsed kriteeriumid

Vähemalt üks järgmistest proovidest:

— RT-PCR;

— viiruse kultiveerimine (nõutavad BSL-3 ruumid);

— A-tüüpi uuele gripiviirusele (H1N1) viirusele iseloomulike neutraliseerivate antikehade neljakordne tõus (tingib vajaduse paarisseerumite järele, haiguse ägedas faasis ja paranemisfaasis vähemalt 10–14 päeva hiljem).

Epidemioloogilised kriteeriumid

Vähemalt üks järgnevast kolmest seitse päeva enne haiguse ilmnemist:

— isik, kes on olnud lähedases kokkupuutes sellise isikuga, kelle puhul on kinnitatud uue gripiviiruse A (H1N1) haigusjuhu esinemist, sel ajal, kui vastav isik oli haige;

— isik, kes käis reisil piirkonnas, kus on dokumenteeritud uue gripiviiruse A (H1N1) jätkuv inimeselt inimesele ülekandumine;

— isik, kes töötab laboris, kus uuritakse uue gripiviiruse A (H1N1) proove.

Haigusjuhu klassifikatsioon

A. *Uurimisel olev juht*

Kõik isikud, kes vastavad kliinilistele ja epidemioloogilistele kriteeriumidele.

B. *Tõenäoline haigusjuht*

Kõik isikud, kes vastavad kliinilistele JA epidemioloogilistele kriteeriumidele JA kellel on analüüsitulemustega tõestatud A-tüüpi gripi nakkus, mille alamtüüpi ei osata määrata.

C. *Kinnitatud haigusjuht*

Kõik kinnitatud laboratoorsetele kriteeriumidele vastavad isikud.